

Козюченко Яна Віталіївна,
*студентка 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., професор Калітенко О.М.*

ПРЕДМЕТ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Інститут шлюбного договору, який давно застосовується в зарубіжних країнах, з'явився в законодавстві України 23 червня 1992 року, коли Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб і сім'ю України», згідно з яким у Кодекс додали статтю 27-1, яка зазначила можливість подружжя укласти шлюбний договір. Шлюбний договір – це, перш за все, правочин про вирішення майнових питань життя сім'ї, укладена між особами які вступають у шлюб, або подружжям.

На сьогодні, українське законодавство дозволяє регулювати шлюбним договором лише майнові відносини між подружжям, прямо зазначаючи про це в ч. 3 ст. 93 Сімейного кодексу України. Що стосується особистих немайнових прав, які відповідно до законодавства заборонено регулювати шлюбним договором між подружжям, то доречним є думка І.В. Жилінкової, яка зазначає: «Передбачена законодавством України заборона на включення в шлюбні договори умов, що стосуються особистих відносин подружжя, визначається двома основними моментами. По-перше, тим, що особисті права та обов'язки подружжя встановлені безпосередньо законом, у силу чого вони невіддільні від самого суб'єкта – їх носія. По-друге, шлюбний контракт (як і будь-які інші цивільно-правові правочини) повинен мати можливість бути виконаний примусово, якщо в цьому виникне необхідність». Тобто немає сенсу включати до шлюбного договору ті умови (йдеться про немайнові обов'язки), які державна виконавча служба не в змозі змусити виконати подружжя (наприклад, мити посуд). Це твердження є категоричним, оскільки особисті немайнові права людини і громадянина, і, навіть подружжя є непорушними. Вони гарантуються Конституцією України і ніхто не має права посягати на них. Як показує українська статистика, шлюбний договір, застосовується на випадок розірвання шлюбних відносин, хоча його початкова мета була регулювання спільного проживання й користування майном.

У багатьох іноземних країнах шлюбний договір допомагає подружжю або ж майбутньому подружжю сформулювати своє очікування від шлюбу, визначити коло спілкування, вид діяльності, яким віддають перевагу.

Положення, які зазначає пара стимулює належну поведінку, яка була обговорена до шлюбу, а не їх примусове виконання, як прийнято

сприймати соціумом. У Німеччині, США, Великобританії предмет шлюбного договору може бути надзвичайно широким, він практично не обмежується на законодавчому рівні та може передбачати велику кількість додаткових умов, які подружжя визначає самостійно. Таким чином шлюбний договір міг би примусити недобросовісного подружжя виконувати ті зобов'язання, які він брав на себе раніше. Варто пам'ятати, що шлюб – це союз двох різних людей, які мають власні риси характеру, до цього жили в різних сім'ях, отримували різне виховання, бачили різні моделі сім'ї, які на їх думку є правильними. В одній родині, наприклад, обов'язки розподіляються чітко, а в іншій прийнято, що все робиться разом. Тому і у дітей формується різний світогляд на їх майбутню сім'ю. І саме шлюбний договір може допомогти подивитись подружжю на ситуацію наче з боку, справедливо оцінивши усю ситуацію і домовитись про усі зобов'язки і дійти певного консенсусу, не забувши при цьому про всі права іншого члена сім'ї.

Тому, на мою думку, необхідно змінити вимоги законодавця до предмету шлюбного договору і приділити увагу врегулюванню не юридичних питань подружжя. Таким способом можна буде врегулювати усі особисті відносини подружжя. Вже зараз такі питання включають до шлюбних договорів в багатьох країнах світу, зокрема в США та Західній Європі. Даний договір має містити ті умови, які кожна подружня пара визначить для себе індивідуально, але за умови, що гарантовані Конституцією права людини не порушуватимуться.

Література:

1. Сімейний кодекс України: Кодекси України від 10.01.2002 № 2947-III// Відомості Верховної ради України.- 2017.- 1692-19
2. Жилінкова І.В. Шлюбний контракт (договір) / І.В. Жилінкова.- Харків: Ксилон, 2001. – 128 с.
3. Уляненко О.О. Порядок і умови укладення шлюбного договору (контракту) / О.О. Уляненко // Підприємництво, господарство і право. – 2003.